

Á leið móti studningsfriari vinnu:

Vit mugu brúka okkara fyrimunir

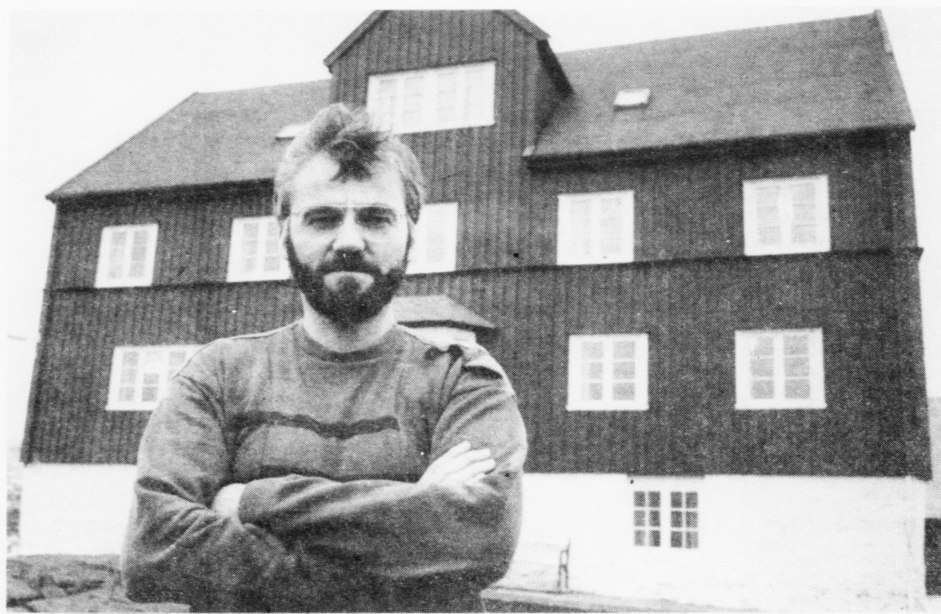

Foto: Kalmar

— Tað undrar meg, at vit í soluarbeiði okkara ikki duga at leggja dent á tað sermerkta við føroyskum fiski. Vit hava nevniliga nógvar fyrimunir. Fram um norðsjóvarlondiin ódálkað umhvørvi, fram um Ísland og Noreg minni sandmaðk og í nógvum fómum betri fisk.

M.a. hetta sigur Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri, í eini grein í seinasta nummarinum av blaðnum »Okkara Millum«, sum Føroya Fiskasøla gevur út.

Kjartan Hoydal heldur, at vit yvirhøvur eiga at gera okkara geografisku støðu og okkara avmarkaða, men góða tilfeingi til ein fyrimun heldur enn at vena okkum.

— Hetta má vera ein partur av svarinum hjá solufólki upp á avmarkað rávorutilfeingi og tann leið, sum beinleiðis fær størst týðning fyrir øll hini liðini í fiskivinnuni á leið móti einari studningsfriari vinnu, sigur Kjartan Hoydal. Vit prenta grein hansara.

Landsmyndugleikarnir mugu taka ábyrgdina av stovnsrøktini og har er bert ein leið at ganga, ein munandi minking í royndini, sigur fiskivinnustjóriin Kjartan Hoydal

Tað er ikki vantandi vitan, sum merkir orðaskiftið um føroyska fiskivinnu júst nú. Tíðindi um úrslit eru titt og sjálvt einstøk skip verða drigin fram á fremstu síðu. Somuleiðis heldur eingin seg aftur at siga sína hugsan alment, hvorki almennir ella privatir stovnar, um hvat ið er galið í núverandi støðuni, men orðaskiftið er so merkt av áhugamálm hjá tí, sum leggur sína hugsan fram, at oftast skeiklar hetta neyðuga orðaskiftið, áðrenn tað er komið á mál.

Men tøluni eru har og vitanin. Tað ber til at eftirkanna flestu hugsanir við støði í metingum frá vinnuni sjálvari, fiskifrøðingum og búskaparfrøðingum.

Teir ymsu partarnir í flotanum júst nú

Teir ymsu partarnir í flotanum eru nervaðir av trimum høvuðsfyrirbrigdum. Vantandi kvotumøguleikum, vánaligari stovnsrøkt og vánaligum prisum. Eitt stutt yvirlikt kundi verið sett upp á henda hátt:

Roynt kann vera at bota um vantandi veiðimøguleikar, tá talan er um kvoturnar. Nógv verður gjørt á hesum øki, bæði alment og privat, men málið er ikki í okkara hondum, vit eru í hondunum á teimum, sum skulu lata kvoturnar. Meira liggur í okkara hond, tá tað ræður um stovnsrøkt. Her hevur alt leingi gingið tann skeiva vegin, men øll tykjast nú at hava skilt, at nakað má gerast í álvara.

Trupulleikar kunnu vera blandingur av fleiri umstøðum. Taka vit t.d. heimaflotan, so er høvuðstrupulleikin hjá tí partinum, sum hevur toskaskræðu at dúva upp á, vánalig stovnsrøkt, meðan hjá tí partinum, sum serliga roynir á djúpum vatni, er trupulleikin heldur vánaligir prisir.

Landsmyndugleikarnir mugu taka ábyrgdina av stovnsrøktini og har er bert ein leið at ganga, ein munandi minking í royndini. Um veiðiflotin varð passaliga stillaður til stovnnarar, so sýna útrokningar, at stórir partar av feskfiskaflothanum høvdu klárað seg at kalla úttan rakstrarstudning.

Prisirnir

Prisirnir eru øki hjá solufólgi. Hetta er eitt øki hitt almenna ikki beinleiðis hevur lagt seg út í. Hin almenni parturin hevur verið at tryggja ein minstapris til fiskimann og skip. Eg eri millum teirra, sum halda, at soleiðis sum prisasetingin hevur tikið seg upp síðan 1975, hevur hon verið bæði vørmenningini og solumenningini at bága. Tað er av hesi orsök, at síðsta hond er um at verða lögð á eitt uppskot um broyting í prisasetingin á feskfiski, at leggja fyrir Løgtingið hesa tingsetu. Í stuttum gongur hetta uppskot út upp á, at minstiprisurin meira kemur at samsvara við marknaðarprisin fyrir hvørt fiskaslag, at prisútrokningin verður bygd á fest prosent til virkis- og solulið, heldur enn fult endurgjald fyrir útreiðslur og at minstiprisurin í einum prisskeiði verður ájavnt við miðalprisin skeiðið undan. Mett verður, at henda skipan fer at gera virkni meira áhugað fyrir at leggja seg eftir ávisum framleiðslum og at fáa prisin uppeftir, í tey beinleiðis fáa vinning av tí. Min meting er tó, at sama ger, hvørja minstapris-skipan vit skipa fyrir, so verður tað ikki hon, sum kemur at eggja virkis- og solulið til at fara nýggjar leiðir. Til tað endamálið er bert ein leið og ta er ein gongd, har kapping verður, sum ger tað áhugavert hjá flakavirkjunum at gjalda meira fyrir fiskin enn minstaprisin. Her er uppbóðssøla av onkrum slag ein avgjördur mogleiki.

Fyrir stórar partar av feskfiskaflothanum og fyrir aðrar partar av flotanum við, er prisspurningurin

Neyðugt við størri arbeiðshætti millum flakavirkini, soleiðis at nógur leggja seg eftir serframleiðslum

Flemish Cap skipini
Rækjuskip
Nótaskip

Vantandi kvotur
Vantandi kvotur — vánaligir prisir

Feskfiskatrolarar
Linuskip
Útroðrabátar
Eystursjóatrolarar

Vánalig stovnsrøkt
(Vánaligir prisir)

Ídnaðartrolarar
Svartkjaftatrolarar

(vánaligir prisir)

Saltfiska-flakatrolarar
Svartkalva-hemarskip